

Protokoll 2/2023

fört vid Östermalms Stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 26 januari 2023 kl. 18:00-20:30,
Östermalmsskolans aula, Banérgatan 38

Ledamöter

Birgit Marklund Beijer (S) Ordförande §§1-2, §4, §§10-15
Petter Martinsson (S)
Vivianne Gunnarsson (MP)
Berit Nyberg (S)
Jaime Barrios (V)
Annika Elmlund (M) Vice ordförande
Christina Schönberg Messick (L)
Douglas Ahlberg (M) ersätter Magnus Granat (M)
Amelie Langby (M)
Fredrik Boeke (S)
Sanna Eliasson (S) §3 ersätter Birgit Marklund Beijer (S) pga jäv
Daniele Fava (C)
Marion Sundqvist (V)
Anders Lindman (SD)

Ersättare

Noor Karim (S)
Anton Bylin (MP)
Sanna Eliasson (S) §§1-2, §4, §§10-15
Emil Bustos (S)
Helena Schmidt (C)
Gaby Roseen (KD)

Övriga närvarande

Jennifer Gavin Tjänsteman
Nina Svensson Nämndsekreterare
Helena Näslund Tjänsteman
Åsa Strand Tjänsteman
Roger Mellroth Tjänsteman
Jan Rönnberg Tjänsteman
Karin Ekrin Tjänsteman
Cecilia Werge Tjänsteman
Mattias Kelepeisz Tjänsteman

Justerare

Annika Elmlund

Paragraf

§§1-4, §§10-15

Sekreterare

Nina Svensson

§ 1

Val av justerare och godkännande av dagordning

Beslut

1. Birgit Marklund Beijer (S) och Annika Elmlund (M) får i uppdrag att justera dagens protokoll.
2. Protokollet justeras tisdagen den 31 januari 2023.
3. Det anmäls att protokollet från den 2 januari 2023 justerades den 2 januari 2023.
4. Dagordningen godkänns.

§ 2**Medborgarförslag om systugor och återbruk inom
Östermalms stadsdelsområde**

Svar på medborgarförslag

ÖST 2022/893

Beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag om systugor och återbruk har inkommit till förvaltningen. Förslagsställaren framhåller att systugor bör återupptas därför att återbruk är viktigt för miljön. Förslagsställaren nämner även att det bör finnas hjälp för enklare hantverk, möbelreovering och lagning av elektronik.

Förvaltningen håller med om vikten av återbruk, och förvaltningen har uppdraget att arbeta med att möjliggöra olika former för återbruk i nämndens verksamheter. Förvaltningen ser positivt på aktiviteter som kan skapa social samvaro hos invånarna så som förslaget lyfter. Förvaltningen ser att offentliga systugor inte per definition inryms inom förvaltningens kärnuppdrag. Östermalms stadsdelsnämnd erbjuder redan idag stöd till stadsdelens äldre invånare, som handarbetscafé, virknings- och stickcafé, och det finns även digital fixartjänst på vissa träffpunkter. Föreningslivet är ett värdefullt komplement till nämndens verksamheter. Förslag om systugor och återbruk skulle med fördel kunna bedrivas inom ramen för en förening, som då har möjlighet att ansöka om föreningsstöd från stadsdelsnämnden. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2022/893-5 Medborgarförslag om systugor och återbruk
- ÖST 2022/893-6 Bilaga Medborgarförslag om systugor och återbruk

§ 3**Balanslista över inkomna medborgarförslag till
Östermalms stadsdelsnämnd år 2023**

ÖST 2023/2

Beslut

Östermalms stadsdelsnämnd beslutar om beredning enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Varje månad redovisas inkomna medborgarförslag som nämnden ska besluta om hantering av. Förvaltningen anmäler också de medborgarförslag som har sänts vidare till annan nämnd.

Jäv

Birgit Marklund Beijer (S) anmäler jäv och det antecknas till protokollet att hon inte deltar i handläggningen av ärendet. Sanna Eliasson (S) tjänstgör i Birgits Marklund Beijers (S) ställe.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/2-7 Balanslista över inkomna medborgarförslag januari 2023
- ÖST 2023/2-3 Bilaga 1. Medborgarförslag om skylt som markerar vattendrag
- ÖST 2023/2-4 Bilaga 2. Medborgarförslag om förbud mot moped klass 2 från cykelställ och cykelbanor
- ÖST 2023/2-5 Bilaga 3. Medborgarförslag om varm ishall
- ÖST 2023/2-6 Bilaga 4. Medborgarförslag om gångväg på Bergiusvägen
- ÖST 2023/2-8 Bilaga 5. Medborgarförslag om insatser mot narkotikamissbruk
- ÖST 2023/2-9 Bilaga 6. Medborgarförslag om fyrverkeriförbud

§ 4 Verksamhetsplan och budget 2023

ÖST 2022/951

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsplan för 2023 inklusive budget och tillhörande bilagor samt överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär omslutningsförändringar om 129,2 mnkr.
3. Nämnden begär för klimatinvesteringar 3,3 mnkr.
4. Nämnden begär för investeringar biologisk mångfald, trädplantering 1,0 mnkr.
5. Nämnden begär för driftåtgärder biologisk mångfald, ängsmark 1,0 mnkr.
6. Nämnden begär för driftåtgärder lokaländamål 1,9 mnkr.
7. Nämnden begär för driftåtgärder kompetensutveckling 0,2 mnkr.
8. Föreslagna resultatenheter samt internpriser för 2023 fastställs.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsnämndens uppdrag är att driva verksamheter med service av god kvalitet för de som bor, och kommer att bo, i stadsdelsområdet samt att, i dialog med invånare och brukare, utveckla den service som ges. Inom Östermalms stadsdelsområde bodde 80 038 personer den sista december 2021. Enligt Swecos befolkningsprognos förväntas antalet stiga till 81 593 invånare till december 2023. Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg, konsumentvägledning, fritids- och kulturverksamhet och skötsel av parker. Verksamhetsplanen för Östermalms stadsdelsnämnd anger inriktningen för arbetet under 2023. Planen utgår från kommunfullmäktiges budget och dess inriktningsmål. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut föreslås Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder att läggas samman och från och med 1 juli bilda Norra Innerstaden. I samband med detta kommer en verksamhetsplan för det nya stadsdelsområdet att antas.

Yrkanden

Annika Elmlund m.fl. (M) yrkar:

1. Östermalms stadsdelsnämnd beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag.

2. Att därutöver anföra:

FÖR ETT TRYGGT, LEVANDE OCH HÅLLBART ÖSTERMALM

Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara lika enkelt att vara singel som att bilda familj och åldras. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om. Servicen till medborgarna i våra stadsdelar är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Östermalm ska vara en stadsdel som det är lätt att leva i, med hög kvalitet i äldreomsorg och förskola samt stadsmiljöer som är trygga, trevliga och välskötta i hela stadsdelen.

Verksamheten bör drivas utifrån följande tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

EN TRYGG, LEVANDE OCH HÅLLBAR STADSDEL

Östermalm är en stadsdel som rymmer mycket av det som ger Stockholm sin unika karaktär – från grönområden, vatten och rekreation till ett levande kultur-, idrotts- och näringsliv. Här bor drygt 80 000 invånare och stadsdelen växer. Vi vill ta tillvara och bidra till utvecklingen av allt det som gör vår stadsdel attraktiv – och agera snabbt när någonting går åt fel håll. Östermalm ska vara en trygg, levande och hållbar stadsdel som erbjuder den bästa servicen på ett ansvarsfullt sätt, både vad gäller synen på ekonomi och i utförandet. Vi sätter trygghet högst upp på agendan. Att förbättra miljön i våra parker och att alla ska känna sig trygga med stadsdelens kärnverksamheter är för oss viktigast. Vi vill fortsätta prioritera förskolan, äldreomsorgen, socialtjänsten och våra parker. När vi prioriterar rätt och har god hushållning kan vi både ta ansvar för ekonomin och sätta guldkant på tillvaron i stadens verksamheter.

För stadsdelsnämndens ansvarsområden handlar det om att vårda våra parker och gröna ytor, skapa en stimulerande förskola som värnar familjens valfrihet, bidra till en meningsfull fritid för barn och unga, trygga omsorgen för äldre och hålla högsta kvalitet i stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialpsykiatri och individ- och familjeomsorgen ska likaså fungera väl och utgå från varje individs situation. Stadens kärnverksamheter ska alltid prioriteras. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att leverera god service till medborgarna.

Förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget följer i många delar inriktningen som sattes av den blågröna majoriteten under föregående mandatperiod. Det är mycket glädjande att viktiga

initiativ som platssamverkan för ökad trygghet fortsätter, bland annat kring Karlaplan och Strandvägen. Arbetet med fokus på språkkunskaper hos medarbetare i äldreomsorgen och förskolan är ett annat exempel att lyfta fram, liksom utbytet över generationsgränserna och att fortsätta det uppskattade initiativet till minikulturfestival i samband med Stockholms kulturfestival. Vi ser också positivt på att kultur, fritids- och föreningsliv ska vara tillgängligt för alla och att våra parker vårdas. Det skapar förutsättning för stadsdelens verksamheter att jobba långsiktigt och att det inte blir tvära kast för medborgarna i stadens service. Därför ser vi exempelvis också med oro på den nya S-ledda majoritetens iver att av ideologiska skäl återta välfungerande välfärdsverksamheter som idag drivs i privat regi – och exempelvis i fallet med Katrumpstullens vård- och omsorgsboende dessutom mot förvaltningens inrådan. Kvalitet måste alltid gå före driftform och samma höga krav ska ställas oavsett om en verksamhet drivs i kommunal eller annan regi. I verksamhetsplaneringen för 2023 vill vi mot denna bakgrund särskilt lyfta fram följande områden.

STÄRKT TRYGGHET OCH FÖREBYGGANDE ARBETE

Invånarna på Östermalm uppger i mätningar att stadsdelen generellt sett upplevs som trygg. Det är positivt men kan inte tas för givet utan bygger på ett målinriktat arbete. Därför noterar vi med oro färre mätbara indikatorer på detta område, till exempel vad gäller andelen ungdomar som upplever att de blivit utsatta för hot och våld. För staden har den nya majoriteten också minskat antalet ordningsvakter. Förra mandatperioden när vi styrde i Stockholms stad storsatsade vi på tryggheten och ökade antalet ordningsvakter från 18 till 200. Nu har det nya styret valt att minska antalet med två tredjedelar. Detta trots att Stockholm befinner sig i en våldsvåg och behöver fler trygghetsåtgärder. Rådande grova brottsutveckling med skjutningar, sprängdåd och narkotikahandel gör att tryggheten måste vara högsta prioritet. Vi ser gärna att man fortsätter den platssamverkan som inleddes under den förra mandatperioden mellan polis och näringsliv för att trygga området runt och kring Karlaplan. Det är viktigt att vi jobbar med fler förebyggande insatser, både exempelvis i form av att rutinerna för myndighetssamverkan mellan skola, polis och socialtjänst utvecklas vidare och att trygghetsskapande åtgärder genomförs på platser som identifieras som otrygga. Det kan handla om förstärkt belysning, slyröjning, renhållning och utveckling av parkentréer och miljöer i anslutning till t-baneuppgångar. Bedrägerier som riktas mot äldre, vilket polisen uppmärksammar i sin senaste analys, behöver adresseras och stadsdelsförvaltningen bör vidareutveckla verktygen för att ge information och stöd till äldre, exempelvis genom hemtjänsten. Staden och stadsdelen agerade på initiativ från stadsdelsnämnden snabbt under förra mandatperioden för att sätta stopp för otryggheten på Strandvägen. Det sänder en viktig signal

om att agera snabbt och på alla nivåer för att slå vakt om tryggheten.

EN LÄRANDE FÖRSKOLA SOM SER ALLA BARN

Östermalm har stadens bästa förskolor och mest nöjda föräldrar. För att upprätthålla det och fortsätta utveckla verksamheten krävs engagerad och välmående personal som har nära dialog med föräldrarna och har tid att se varje barn. Förskolan ska vara en trygg miljö för både barn och pedagoger där barnen får utvecklas i sin egen takt och där förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Vi vill fortsatt satsa på barns fysiska aktivitet som har stor betydelse för en god hälsa och ett gott lärande. Alla barn bör omfattas av en strategi för att öka fysisk aktivitet under förskoledagen. Förskolegarantin i stadsdelen är ett prioriterat område för att alla föräldrar ska kunna vara trygga med att det finns plats när man behöver. Vid den planerade sammanslagningen med Norrmalms stadsdelsnämnd behöver bland annat denna fråga särskilt beaktas. Vi anser inte att förskolorna ska behöva följa samma centralt uppställda matsedlar och inköpslistor. Vi vill att alla barn ska erbjudas god, näringsrik och varierad mat alla dagar. Varken våra yngsta eller äldsta medborgare får bli medel för politikens mål på andra områden.

VALFRIHET OCH VÄRDIGHET FÖR ALLA ÄLDRE

Äldre på Östermalm ska ha en trygg ålderdom präglad av frihet och gemenskap. Under förra mandatperioden tog vi krafttag för att motverka ensamhet och social isolering genom att prioritera förebyggande arbete inom stadsdelens vård- och omsorgsboenden, hemtjänsten och dagverksamheten för seniorer. Vi vill gärna lyfta fram arbetet med ungdomsbesök på äldreboenden och ser positivt på att det arbetet fortsätter. Genom olika utbildningsinsatser har hemtjänsten på Östermalm bidragit positivt till att utveckla verksamheten. Vi ser positivt på att det arbetet fortsätter och att utbildning och utveckling prioriteras, till exempel språkutbildning och stjärnmärkning. När befolkningen på Östermalm blir äldre måste kontinuitet och kvalitet i hemtjänsten säkerställas genom att utgå från stadens värdegrund vid biståndsbedömningen. Kontinuiteten i hemtjänsten är central och stadsdelen behöver arbeta långsiktigt för att också möta framtida utmaningar och testa nya arbetssätt. Måltidsstunden är central och maten som serveras ska vara god, näringsrik och varierad. När vi har ordning och reda i ekonomin kan vi också fortsätta att ge kärnverksamheterna utrymme att utforma särskilda insatser för att stärka gemenskapen, exempelvis kring högtider som jul och påsk.

VÄLSKÖTTA PARKER OCH AKTIVT MILJÖ- OCH KLIMATARBETE

Östermalms gröna rum har en unik funktion för rekreation, utomhusaktiviteter och som mötesplats. Parkerna ska vara

tillgängliga i livets alla skeden. Här behöver vi ständigt förbättra miljön genom att satsa på trygghetsåtgärder genom mer belysning och slyröjning. Det är viktigt att det finns tillräckligt med utbud av lekplatser och parklekar. För att barn ska uppmuntras till lek krävs kreativa platser. Förra mandatperioden lade vi stort fokus på miljöarbete och att detta ska ske i nära samarbete mellan invånare, civilsamhälle och näringsliv. När det gäller miljö- och klimatarbetet vill vi att det sätts tydliga mål och delmål om ambitionen för ett fossilfritt Stockholm som också följs upp.

ANSVAR FÖR EKONOMI, VÄXANDE NÄRINGS LIV OCH KVALITET I VÄLFÄRDEN

Alla behöver stöd någon gång i livet och vi ska ha ett starkt socialt skyddsnät som har som mål att hjälpa människor att stå på egna ben. Socialtjänsten ska ställa tydliga krav i kombination med stöd och motiverande samtal. Insatser mot barn och unga ska särskilt prioriteras i en nära samverkan mellan socialtjänst och förskola. Driftsformen ska inte vara avgörande. Det ekonomiska läget med hög inflation och elkrisen gör vardagen för många hushåll och företag tuff. Östermalm har en jämförelsevis med andra stadsdelar låg andel i försörjningsstöd. I tuffare tider behöver vi ta höjd i budgeten för att den siffran riskerar stiga, men även jobba aktivt för att bidra till att fler stärker sina egna jobbchanser. Näringslivet på Östermalm består av såväl stora globala företag som lokala entreprenörer. Stockholm ska ha ett företagsklimat i världsklass. En av de faktorer som många företag upplever som hämmande för tillväxten är tillgången till relevant kompetens. Här har stadsdelen en viktig uppgift att bidra till Stockholms attraktivitet för talanger, genom att erbjuda såväl en säker stad som stimulerande uppväxtmiljö för den som väljer att bosätta sig här med sin familj. Inte minst mindre aktörer utmanas inte sällan av att kommunala initiativ tränger undan det privata näringslivet och därmed även skatteinkomster. På Östermalm ser vi dessvärre hur det nya S-ledda styret nu återtar välfungerande verksamhet inom välfärden enbart av ideologiska skäl. Vi vill istället jobba för en mångfald av aktörer i välfärden. Vi vill även att Östermalm ska vara en stadsdel dit nya företag inom olika sektorer söker sig och bidrar till utvecklingen.

KVALITET I SERVICEN TILL MEDBORGARNA FRÄMST

Östermalms stadsdelsförvaltning står inför en aviserad sammanslagning med Norrmalm från den nya rödgröna majoriteten. Vi ser i grunden positivt på sammanslagningen av stadsdelarna som föreslås och de stordriftsfördelar som det innebär. I det arbetet är det av största vikt att organisationsförändringarna sker på ett sådant sätt att kvaliteten i medborgarnas service inte riskeras. Att sätta kompetens först så att strategisk personal behålls och jobba för en god arbetsmiljö för medarbetarna i verksamheterna behöver också stå i fokus för att skapa bästa möjliga förutsättningar för dem att fullfölja sitt uppdrag på ett fullgott och rättssäkert sätt. Det vilar ett

stort ansvar på den nya majoriteten i staden att planera och genomföra förändringen på bästa sätt, så att de synergier som eftersträvas får önskad effekt och stadsdelsnämndens närhet och lokalkännedom inte går förlorad.

Christina Schönberg Messick (L) yrkar:

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan anförs.
3. Att anföra följande:

Liberalismens viktigaste värdering är frihet. Det handlar om allas rätt att självständigt - eller i gemenskap med familj, vänner, arbetskamrater eller andra – forma sina liv efter egna önskemål och värderingar. Enligt socialliberalismen, som är den liberala riktning som Liberalerna företräder, har den offentliga sektorn – stat, region, kommun – en viktig roll att spela för att öka friheten. I Stockholm vill vi liberaler i politisk praktik bidra till det. Oavsett om ens förfäder bott i Stockholm sedan generationer tillbaka eller om man kom hit alldeles nyligen bidrar man till att Stockholm blir en rik stad. I möten mellan människor och kulturyttringar från hela världen utvecklas den stockholmska och svenska kulturen.

I det liberala samhället ska alla, oberoende av funktionsförmåga och boendeområde, men också oavsett könsidentitet, ålder, etnicitet, religiös tro eller kulturell bakgrund, ges förutsättningar att leva ett gott liv.

Stadsdelsnämnderna spelar en viktig roll i den lokala demokratin och principen om att stadens myndighetsutövning ska komma så nära medborgarna som möjligt. Stadsdelsnämnderna har ansvar för merparten av stadens välfärdsverksamhet och har ett stort inflytande på många invånares livskvalitet och livsmöjligheter. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnderna erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet. Därför motsätter sig vi i Liberalerna den sammanslagning av stadsdelsnämnder som nu genomförs av den rödgröna majoriteten. Beslutet att på detta sätt avveckla Östermalms stadsdelsnämnd är olyckligt, önskat och förhastat. Vi beklagar de effekter detta kommer att få på den demokratiska kontakten mellan staden och vår stadsdel. För att bevara stadsdelsnämndernas roll som länk mellan medborgarna och staden liksom en grund för det lokala inflytandet i Stockholms stad bör i stället inga stadsdelsammanslagningar genomföras. Stadsdelarna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Norrmalm och Östermalm kvarstår i sin nuvarande form i Liberalernas budget. Stockholms stad är Sveriges största stad och stadsdelsnämndernas invånarantal är i nivå med landets största kommuner. Det lokala

inflytandet via stadsdelsnämnderna är avhängigt en lokal koppling och rimlig storlek, och det är viktigt att bevara den strukturen. Vi befarar framför allt att sammanslagningarna kommer att medföra att socialtjänsten under flera år framöver kommer att bli mer fokuserad på sin inre organisation, än att jobba utåtriktat och framför allt med tidiga insatser för unga i riskzon för kriminalitet. Tidigare sammanslagningar visar att det är just socialsekreterarna som drabbats när förvaltningar slås ihop och då sagt upp sig. I och med att sammanslagningarna nu ser ut att bli av kommer Liberalerna att följa upp mycket noga hur den rödgröna majoriteten klarar av att skademinimera.

Stadsdelsnämnderna ska vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda. Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att säkerställa likställigheten över staden i den service som erbjuds stockholmarna inom förskola, äldreomsorg, sociala verksamheter samt lokala kultur- och fritidsverksamheter.

Stadsdelsnämnderna har en central roll i stadens trygghetsskapande arbete. Arbetet innefattar såväl sociala förebyggande insatser som fysiska åtgärder i närmiljön. Stadsdelsnämndernas sociala insatser är avgörande för att ge alla barn en god barndom och en lyckad skolgång. En nära samverkan med lokalpolis, brandförsvaret, det lokala näringslivet, fastighetsägare, föräldrar och föreningar är en förutsättning för trygghetsarbetet. Stadsdelsnämnderna ska prioritera arbetet med att nå målet om att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad, samt delta i arbetet för att motverka det dödliga våldet i kriminella miljöer. Många områden i Stockholm saknar tillgång till lokaler för förenings- och kulturlivet. Därför ska majoriteten av stadens skolor iordningsställas för uthyrning. Lämpliga matsalar eller aulor kan efter skoltid bli en resurs för det lokala föreningslivet, tex för styrelsemöten, årsmöten, studiecirkel, dans, drama, musik, bokcirkel. Detta ska ske utan att det belastar skolornas budget eller arbetstid, och kunna bokas via stadens bokningssystem.

Förskolan lägger grunden för hela livet

Förskolan lägger grunden för livet. Att få tillgång till språk, socialt samspel och utvecklande lek ger en god grund för hela skolgången. Förskolorna i Stockholm ska ge alla barn en god omsorg och start i livet. Föräldrar ska känna sig trygga med att förskolan erbjuder en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet där varje barn får möjlighet att utvecklas.

Förskolan fyller en särskilt viktig roll för de barn som inte har med sig svenska språket hemifrån. Barn som har gått i förskolan har en snabbare språkutveckling än barn som varit hemma de första levnadsåren och klarar senare också grundskolan bättre. Av det

skälet ska alla barn ges möjlighet och uppmuntras att gå i förskolan. Ett gott ordförråd är en avgörande faktor, inte bara för en lyckad skolgång, utan också för att kunna ta del av andras känslor och uttrycka sina egna, liksom för ett livslångt lärande. Därför ska förskolorna fokusera på barnens språkutveckling. Barn i behov av särskilt stöd ska upptäckas tidigt och få de stödinsatser som behövs. Övergången till skolan ska utvecklas med fokus på barnens språkutveckling och behov av särskilt stöd för att säkerställa att de får en så god skolstart som möjligt. För oss liberaler är det självklart att barns uppväxtvillkor och möjligheter inte ska begränsas av könsroller. Det handlar om att öka möjligheterna istället för att begränsa dem, att skapa mångfald för alla barn oavsett kön. Ett aktivt jämställdhetsarbete ska därför genomföras på alla förskolor.

Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst ska fortsätta att stärkas. Insatser för att stärka barns uppväxtvillkor och stödja familjer bör komma redan i förskoleåldern, inte senare när en stor del av barndomen redan passerat. Förskolans rutiner för och kontakt med socialtjänsten bör därför utvecklas. Arbetet kring att motverka negativa maskulinitetsnormer, arbeta mot våld, och utveckla förmågan att förmedla sina egna känslor och ta hänsyn till andras måste börja redan i förskolan. Den nya förskolenämnden behöver ges i uppdrag att leda arbetet med att utveckla pedagogiken kring samtycke, maskulinitetsnormer och känslouttryck i förskolan, och stadsdelsnämndernas förskolor ges uppdraget att implementera det. Rörelseglädje och ett aktivt liv lägger grunden för den livslånga hälsan. Förskolorna ska fortsätta arbeta med att öka barnens utevistelse och rörelse i förskolan. Förskolans verksamhet är grunden för ett stort ordförråd, vidgade vyer och en bra skolstart för stadens barn. Det är en av stadens viktigaste verksamheter och en avgörande uppgift att bibehålla och öka kvalitén i stadens förskolor.

Barn, kultur och fritid

I Liberalernas Stockholm har alla barn och unga rätt till en trygg och stimulerande uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs angelägen och viktig verksamhet i både kommunal och fristående regi, för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett brett och kvalitativt utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Aktiviteter ska utformas inkluderande för alla och vara fysiskt tillgängliga för barn och unga med funktionsnedsättning. Det ska finnas trygga arenor och verksamheter för flickor och specifika målgrupper så som

nyanlända och hbtqi+ personer. Det ska finnas verksamhet och mötesplatser för unga hbtqi+-personer i hela staden, som även är tillgängliga för unga hbtqi+-personer med funktionsnedsättning. Stadens parklekar är en viktig del av många barns fritid. Stockholm ska i stadsplaneringen öppna upp för fler parklekar som ska vara tillgängliga för stadens öppna förskolor, samt erbjuda pedagogiska och lekfulla miljöer.

Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra öppna mötesplatser och fritidsverksamheter anpassade efter befolkningssammansättningen och dagens ungas behov och levnadsmönster, till exempel för att möta behoven hos nya yngre målgrupper. Det är prioriterat att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda meningsfull fritid i både egen regi och i samarbete med civilsamhället. Den öppna fritidsverksamheten ska ha ett nära samarbete med andra aktörer som arbetar förebyggande, så som exempelvis socialtjänsten, civilsamhället och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen. Kvalitet, valfrihet och mångfald är en självklarhet.

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Äldreomsorgen ska ha den äldres individuella behov och önskemål i fokus samt präglas av kontinuitet och hög kvalitet i alla insatser. Äldreomsorgen ska främja en hög livskvalitet för den enskilde, oavsett hälsotillstånd och ålder. Alla äldre ska få en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan och individuella behov och förutsättningar ska beaktas. Majoritetens låga uppräknings till hemtjänsten riskerar att försämra kvaliteten och omsorgen. Fler fasta anställningar, ökad kontinuitet och större möjligheter till kompetensutveckling krävs. Den medicinska kompetensen måste öka. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att det finns en mångfald av boendeformer och att de äldre som behöver komma till ett äldreboende får göra det i tid. De anhörigas situation måste särskilt uppmärksammas och ambitionerna höjas i enlighet med det program för anhörigstöd inom socialtjänst och äldreomsorg som infördes under Liberalernas tid vid makten.

Ofrivillig ensamhet är ett stort hälsoproblem i vårt samhälle, något som blivit än mer tydligt i och med pandemin. Många äldre har levt i långvarig isolering. Genom samverkan med civilsamhället ska staden arbeta för att bryta social isolering och ge möjlighet för

människor att träffas. Det ska finnas träffpunkter och möteslokaler som är öppna även på somrar och storhelger. Vidare ska hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser fortsätta prioriteras och utvecklas. Alla äldre på vård- och omsorgsboenden ska erbjudas dagliga sociala aktiviteter och utestitelser. Den enskilde ska ha stora möjligheter till påverkan och inflytande kring sin vardag. Äldreomsorgen ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv och uppmärksamma äldre som utsätts för våld i nära relationer. Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kontinuerligt se över hur måltider och måltidsmiljö kan förbättras. Maten ska vara god och näringsrik och måltidsupplevelsen lustfylld. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka vad som serveras. Det ska fortsatt vara möjligt att få hjälp med matlagning i hemmet i stället för matlådor. För att måltiden ska få ett socialt innehåll ska fler äldre kunna få äta i sällskap med andra, exempelvis på en social träffpunkt, i samarbete med föreningslivet eller som en biståndsbedömd insats. I detta arbete är matlyftet en viktig insats.

Strategisk kompetensförsörjning är prioriterat inom äldreomsorgen. Det är angeläget att staden arbetar systematiskt med såväl kompetensutveckling av befintliga medarbetare och rekrytering av nya medarbetare för att möta kommande behov av en mer kvalificerad vård och omsorg. För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från stadens äldreomsorg måste chefer och medarbetare fortsätta utveckla sina kunskaper samt ges en bra och hållbar arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete.

Stöd och service

Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Så långt som möjligt ska var och en, utifrån sina förutsättningar och önskemål, kunna leva ett självständigt liv och ha en sysselsättning, ett arbete att gå till eller studera.

Stockholm ska vara en levande och socialt hållbar stad, där alla är delaktiga i samhällsutvecklingen utifrån sina egna förutsättningar. Funktionsnedsättning ska aldrig vara ett hinder för att någon ska kunna utvecklas och leva det liv som den önskar. Staden och välfärden ska byggas utifrån tillgänglighet och delaktighet från början. Hinder för en tillgänglig stad ska avlägsnas. Det är djupt problematiskt att majoriteten i sin budget tillför så begränsade medel till stöd och service för personer med funktionsnedsättning. I vår budget dubblar vi schablonen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning och mångdubblar schablonen till socialpsykiatri.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna delta fullt ut i samhället på lika villkor som övriga stockholmare. Utgångspunkten

ska vara att funktionshinder inte är en egenskap hos individen utan uppstår i relation till den omgivande miljön. Insatserna ska ge stöd vid funktionsnedsättning och kompensera brister i samhällets tillgänglighet och andra hinder för delaktighet, självständighet och självbestämmande. Detta kräver personal med hög kompetens som kan ge ett gott bemötande och omsorg med god kvalitet. Därför är det viktigt att stadsdelsnämnden fortsätter certifiera personalen i det pedagogiska ramverket och fortsätter arbeta utifrån färdplanen för en enhetlig yrkestitulatur.

Samtliga insatser ska anpassas till den enskildes individuella behov och utformas så att de är tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv. All information och kommunikation under handläggningen och genomförandet av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt anpassad. Jämställdhets- och barnrättsperspektivet ska beaktas och anhöriga ska få det stöd de behöver. Ledsagning och personlig assistans ska vara flexibla insatser så att alla kan delta i samhällslivet på lika villkor. Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig och den enskilde ska ha möjlighet att påverka de insatser som ges.

Individ- och familjeomsorg

I Liberalernas Stockholm kan alla stockholmare utvecklas utifrån sina förutsättningar och drömmar. Den som behöver hjälp under en period ska få det stöd man behöver för att sedan kunna leva ett självständigt liv, utan myndigheters inblandning. Socialtjänsten ska uppmärksamma alla barn och vuxna som kan behöva stöd och så tidigt som möjligt erbjuda en modern och rättssäker socialtjänst med evidensbaserade insatser som brukarna efterfrågar. Socialtjänsten ska vara likvärdig och tillgänglig oavsett var i staden man bor.

Den falska ryktesspridning som sker om socialtjänsten i Sverige är helt oacceptabel. Socialtjänsten har samtidigt en viktig uppgift att jobba folkbildande kring den välfärdsservice som socialtjänsten erbjuder, sin roll i samhället och skapa förtroende bland invånarna. Socialtjänsten ska därför utveckla det uppsökande arbetet och finnas närmare medborgarna i deras vardag, bland annat ute på förskolor, skolor, familjecentraler etc. Mer teambaserade och individcentrerade arbetsätt ökar möjligheterna att snabbt komma in med insatser. Det är också viktigt att socialsekreterarna alltid ges fullt stöd av stadsdelsförvaltningens chefer och säkerhetsansvariga när de behöver fatta svåra beslut i komplexa ärenden. Hot, våld och trakasserier kan aldrig accepteras.

Alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor och inget barn ska behöva uppleva våld eller förtryck. I nära samarbete med barn och föräldrar ska socialtjänsten säkerställa att barn och unga som riskerar att

utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver. Socialtjänsten ska i nära samverkan med socialnämnden och övriga aktörer minska risken för att barn och unga dras in i kriminalitet samt verka för att fler personer lämnar kriminalitet. Stöd till brottsutsatta och vittnen ska utvecklas. Att stödja föräldrar är en av de viktigaste insatserna som samhället kan göra för att undvika att barn utvecklas negativt. Kommunen arbetar aktivt med att stödja föräldrar genom föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning, hembesöksprogram och familjecentraler.

Skolan är den främsta skyddsfaktorn för unga människors liv och framtida livschanser och socialtjänsten ska stötta skolans lärande uppdrag. Därför måste samverkan mellan skolan, socialtjänsten och polisen stärkas för att tidigt identifiera barn i riskzon, följa upp orosanmälningar samt stabilisera barns och ungas skolgång. De skolsociala teamen spelar en nyckelroll i denna samverkan. Deras arbete ska förstärkas med hjälp av statsbidragen på området. Stadsdelsnämnderna ska därutöver särskilt följa upp skolresultaten hos barn och unga i samhällets vård.

Vi ser mer förvåning och oro på att den rödgröna majoriteten valt att helt stryka alla formuleringar i budget om snabb reaktion när unga begår sitt första brott. Liberalerna menar tvärtom att allvarssamtalen inom 48 timmar ska finnas kvar och utvecklas. Dels behöver polisens medverkan i samtalen förbättras, men vi ser också fördelar med att föräldrarådgivare och fältassistenter involveras. För att öka den vuxna närvaron och tryggheten i de miljöer där ungdomar vistas finns fältassistenter som genom uppsökande verksamhet tidigt fångar upp och förhindrar att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det är viktigt att det uppsökande arbetet sker i nära samarbete med skola, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att personer med missbruksproblem får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket. Socialtjänsten har ett stort ansvar för att motverka hemlöshet. I det förebyggande arbetet ingår vräkningsförebyggande arbete i samverkan med övriga aktörer.

Personer med psykisk funktionsnedsättning ska få stöd med att utifrån sina förutsättningar delta i samhällets gemenskap samt ha ett arbete att gå till. Samverkan med psykiatri är viktig för att på bästa sätt tillgodose den enskildes behov av stöd och insatser. Därför ska det pågående utvecklingsarbetet med Region Stockholm och Storsthlm utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård fortsätta.

Stockholm ska vara en jämställd stad där ingen begränsas på grund av sitt kön och där alla ska ha makten över sina egna liv. Våld i nära

relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. De som har blivit tvungna att bryta med sin familj ska få stöd och hjälp att skaffa sig ett nytt nätverk och ett nytt liv efter en placering på skyddat boende. Kommunen har en skyldighet att stötta brottsutsatta, och då särskilt vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående eller övergrepp i rättsak. Att förändra beteendet hos våldsutövare är viktigt för att förebygga våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck och kommunen har en skyldighet att verka för att den som utsätter eller har utsatt en närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

Att majoriteten avskaffar skyddsfonden innebär att 13 miljoner kronor mindre tillfaller de utsatta stadsdelarna för att kunna fatta de beslut om omhändertaganden och placering som ibland krävs. Vi återställer Skyddsfonden på 35 mnkr som den rödgröna majoriteten avskaffar och lägger ytterligare 15 mnkr på ökade placeringskostnader för att kunna skydda både barn och samhälle från unga med extremt våldsamt beteende.

En viktig uppgift för socialtjänsten är att tillsammans med civilsamhället, goda krafter och andra myndigheter verka för att stärka förtroendet. Hos vissa grupper finns en utbredd misstro mot socialtjänsten, vilket gör att familjer inte söker hjälp när de borde, och att barn, unga och föräldrar inte får det stöd de har rätt till. Detta är ett samhällsproblem som måste tas på större allvar och bemötas mer systematiskt utifrån den lokala situationen, med hjälp av personer och kanaler som medborgarna litar på. För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från socialtjänsten måste medarbetarna ges en bra arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Staden ska fortsätta arbeta i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare. Hot och våld mot socialtjänstens medarbetare ska alltid tas på största allvar.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för parker, natur- och kulturresevat och naturområden med hög kvalitet och ökad biologisk mångfald samt förbättrade förutsättningar för vistelse, gående och cyklister. Den gemensamma stadsmiljön ska vara välskött, tillgänglig och trygg i hela Stockholm. I takt med att staden växer ökar användning av grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll. Tillgänglighetsfrågorna ska genomsyra verksamhetsplaneringen och vara en naturlig del i det dagliga arbetet. Stadsdelarnas trygghetsarbete skall vara högt prioriterat, med aktiv platssamverkan med andra aktörer. Stadsmiljöverksamheten spelar stor roll för medborgarnas upplevelse av närmiljön och det lokala perspektivet skall tillvaras i stadsdelsnämndernas dagliga arbete. Utveckling av stadsdelen skall

ske i nära samarbete med andra nämnder. Av särskild vikt för stadsmiljöerna på Östermalm är bland annat att Östermalmstorg utvecklas till ett levande torg samt att planerna på en försäljning av Östermalmshallen stoppas.

Ekonomiskt bistånd

I Liberalernas Stockholm får alla stockholmare den hjälp som behövs för att kunna stå på egna ben och leva ett självständigt liv. Stadsdelsnämnderna ska genom individuellt utformade insatser ge personer med ekonomiskt bistånd stöd att bli självförsörjande. Insatserna ska syfta till att hjälpa personer att snabbt nå egen försörjning för att undvika långvarigt behov av bistånd. All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och tillgång till insatser, ska ske med hög rättssäkerhet och utifrån likabehandlingsprincipen. Arbetet ska vara snabbt och effektivt med regelbundna avstämningar, samt grunda sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barns behov och situation ska särskilt uppmärksammas. Arbetet ska ske i nära samverkan med stadens arbetsmarknadsverksamheter. Samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument. Systematiska välfärdsbrott ska motverkas. Det är viktigt att arbetet mot felaktiga utbetalningar och fusk fortsätter. Risken är annars att resurser tas från de som allra mest behöver dem och istället går till att finansiera organiserad brottslighet.

Arbetsmarkandsåtgärder

Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder, medan socialtjänsten i stadsdelarna hjälper individer med arbetsförberedande åtgärder. Många utrikesfödda kvinnor nås inte av samhällets integrationsinsatser. Det kan inte vara så att arbetsmarknadsåtgärder systematiskt nyttjas av män i större utsträckning och att kvinnor inte kommer i arbete eller egenförsörjning. Därför ska stadsdelarna särskilt fokusera på att stärka arbetet med insatser riktade mot kvinnor så att de får del av samhällets stöd.

Stadsdelsnämndernas huvuduppgift är att i enlighet med stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser stötta personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa och erbjuda dem individuellt utformat stöd i syfte att höja aktivitetsnivån, stärka hälsan, motivera och förbereda inför en arbetsmarknadsinsats.

Stadsdelarna har också en viktig uppgift att tillhandahålla feriejobb för stadens ungdomar. Feriejobb ger en första lön, referenser och en första kontakt med arbetsmarknaden. Arbetet för ungdomar är också en viktig trygghets- och integrationsskapande åtgärd. För att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid vill Liberalerna att det ska bli möjligt att få feriejobb även på helgerna. Den vägledande principen

för feriejobben är att de ska vara meningsfulla och ge viktiga erfarenheter inför ett kommande arbetsliv.

Daniele Fava (C) yrkar:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget 2023.
2. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet har lämnat ett eget förslag till budget för Stockholms stad kommande år. Vänsterstyrets budget präglas av ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av uppskattade välfärdsverksamheter inom särskilt äldreomsorgen, ofinansierade satsningar som riskerar att bli tomtebloss samt en miljöpolitik utan konkreta åtgärder och tillräckligt skarpa målsättningar.

I vår budgetreservation i kommunfullmäktige finns däremot bland annat en omfattande satsning på ytterstaden, ökade idrottsinvesteringar och en rad konkreta åtgärder för att Stockholm ska visa vägen inom miljö- och klimatområdet, inklusive mer resurser till skötsel av parker och grönområden och mer svensk mat på tallriken. Klimatet är en ödesfråga som kräver kraftfulla åtgärder och hållbara reformer. Runt om i världen ser vi redan den globala uppvärmningens konsekvenser. Det är helt nödvändigt att minska de klimatpåverkande utsläppen. Det kräver att politiken tar modiga beslut och prioriterar det som verkligen ger resultat och sätter miljöfrågan högst på agendan.

Stockholmarna älskar sina grönområden och vatten både för rekreation och för motion. Centerpartiet vill förena storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Därför vill vi slå vakt om grönområden och den stadsnära naturen. Vi vill anlägga fler parker och grönytor och öka resurserna till renhållning och underhåll. Vi vill att våra vatten och kajområden ska bli tillgängliga för fler.

Centerpartiet är ett parti med rötterna i landsbygden så vi vet att stad och land måste gå hand i hand. De gröna näringarna förser staden med mat, förnybar energi och byggnadsmaterial.

Centerpartiet kämpar för hållbar mat som är sund och säker. Vi vill att Stockholms stad serverar en ökad andel närproducerad och ekologisk mat, som är fri från skadliga kemikalier och tillsatser, på våra skolor och till våra äldre.

Östermalm - En levande stadsdel vid och på vatten

Stockholms historia kretsar kring vatten. Vi vill fylla våra kajer och stränder med liv och ge människor tillgång till vattnet, stränder och kajer, för rekreation, båtliv, bad, fiske och transporter. Därför vill vi bland annat tillsammans med berörda nämnder och bolag skapa

kajakförvaringsplatser vid Husarviken på Norra Djurgårdstaden redan under 2023.

Många boende på Östermalm vill ha tillgängliga bad, året om. I dag sker spontanbad på olämpliga platser där vattenkvaliteten är dålig och det finns farleder exempelvis på södra Djurgården. Centerpartiet ser därför att det är angeläget att stadsdelen utvecklar och hänvisar till alternativ. Kolkajen i Norra Djurgårdstaden är ett område som lämpar sig för året runt bad med bastu, ett förslag som Centerpartiet ställer sig bakom. Vi vill samtidigt hitta en placering inom Östermalms stadsdelsområde av den omtalade badanläggningen Allas som det finska bolaget Nordic Urban står bakom och föreslår Frihamnen. Denna typ av flytande badanläggning har både varm och kall pooler, och bastu och servering och finns sedan många år i Helsingfors. Här erbjuder man således inte bad i havet. Den tilltänkta placeringen vid Riddarholmen fick nyligen avslag.

Östermalm - En levande klimatsmart stadsdel med grönska

Det är viktigt att skapa, utveckla och rusta parker, torg och gångstråk inte bara för att vi behöver fler mötesplatser och gröna oaser utan också för att motverka klimatkrisen och öka den biologiska mångfalden. Träd bidrar till att binda koldioxid och fungerar som kolsänkor. Centerpartiet vill åstadkomma detta genom öka antalet träd i staden och avsätta mer ytor för stadsodling. Vi vill införa principen 3-30-300 som norm i all stadsplanering för att alla stockholmare ska ha nära till träd och grönområden. Denna innebär att varje Stockholmare ska kunna se minst tre träd, stadskvarter ska täckas av minst 30 procent trädkrona och att invånare inte ska ha inte ha mer än 300 meter till närmaste grönområde. Principen är synnerligen viktig vid utveckling av nya bostadsområden som Norra Djurgårdstaden och Hjorthagen men också vid upprustning av Östermalmstorg samt av kajen vid Strandvägen. Centerpartiet vill att varje träd som fälls ska ersättas av två nya.

Det finns många ytor som inte används som är möjligheter till förgröning, markytor under broar och i parker, platser som står övergivna i väntan på exploatering som exempelvis i Värtahamnen. Miniparker om bara ett par kvadratmeter kan göra skillnad. Murar och väggar och även tak kan kläs i grönt för att skapa oaser för både insekter och fåglar. Förutom de åtgärder som finns med i majoritetens stadsdelsbudget när det gäller upprustning av Karlavägens allé och Tessinparkens entré, vill Centerpartiet att resurser avsätts för att rusta Vallhallavägens allé. I synnerhet östra delen är problematisk eftersom cyklister, gångtrafikanter och parkerade bilar här trängs på en liten yta. Det behövs tryggare och säkrare gång och cykelvägar, en grönare parkallé som också kan fyllas med kultur, spontanidrott, odling och kaféer. Vallhallavägen har alla förutsättningar att åter bli den attraktiva paradgata med

esplanad och gröna gångstråk som när den anlades i slutet av 1800-talet.

Alla Östermalmsbor ska känna att stadsdelen tas hand om och hålls ren. Därför vill vi höja ambitionsnivån när det gäller renhållning, städning, skötsel och slyröjning av våra parker. Vi vill satsa på fler offentliga papperskorgar och även utreda om det finns behov av kapacitetsstarka solcellsdrivna sopkärl. Vi vill bibehålla en hög efterlevnad av 24-timmars städgaranti för en renare stad. Städning och tömning av offentliga papperskorgar och klottersanering ska ske 24-timmars efter behovsanmälan.

Med klimatförändringar och plötsliga skyfall är det angeläget att vidta skyfallsåtgärder på de platser där det finns stora risker för översvämningar. Staden blev 2022 betalningsskyldig till boende i Enskedefältet för skador under 2021 orsakade av översvämning på grund av underdimensionerade ledningsnät. Den planerade projekteringen för ett skyfallsmagasin i Humlegården har beviljats klimatinvesteringsmedel och kommer att få sin byggstart under hösten. Därutöver finns tre platser på Östermalm som enligt trafikkontoret utredning 2021 utgör riskområden för översvämning där det finns behov av fördröjningsåtgärder. Två vid Vallhallavägen samt ett prioriterat område vid Jarlaplan/Ellen Keys Park. Centerpartiet vill att stadsdelen tillsammans med trafikkontoret och berörda nämnder och bolag ser till att nödvändiga skyfallsåtgärder genomförs.

Östermalm - En levande stadsdel med sport och fritidsaktiviteter året om

Centerpartiet vill att sportgården fortsätter att utvecklas, även på vintern. Här vill vi vid sidan om skidspåret också att en yta avsätts vinterpark till en spolad mobil rink för skridsko och ishockey när vädret tillåter.

Centerpartiet vill utveckla och tillgängliggöra Djurgården som besöksdestination. I arbetet ska ingå att utreda olika alternativ för broanslutning, finansiering för en sådan och att tillsammans med Djurgårdsförvaltningen ta fram en modell för ett bilfritt södra Djurgården.

I nyproduktion som vid Frihamnen, Värtahamnen och Loudden är det viktigt att vi har en tydlig idrottsnorm som garanterar att vi bygger idrottsytor utifrån den lokala idrottsrörelsens behov.

Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Östermalm och Stockholm som håller ihop. Det är vår gröna liberala politik som ger de bästa förutsättningarna för att göra visionen om den öppna företagsamma, gröna, trygga och innovativa staden till verklighet.

Särskilda uttalanden

Birgit Marklund Beijer m.fl. (S), Jaime Barrios m.fl. (V) och Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) lämnar följande särskilda uttalande till protokollet:

En ny majoritet för Östermalm

Verksamhetsplanen och budgeten visar på den nya majoritetens prioriteringar för att stärka välfärden på Östermalm under den svåra tid som ligger framför oss. Stadsdelen kommer arbeta för likvärdiga välfärdstjänster för alla. Vidare prioriteras stadsdelens miljö- och klimatarbete, arbetsgivarpolitik samt trygghetsarbete. Därtill förstärks arbetet på att utveckla lokaldemokratien genom att ge medborgarna större inflytande över hur välfärdstjänsterna ska utvecklas och genomföras.

Målen för verksamheten är att skapa en mer rättvis och jämlik stad, där alla invånare har tillgång till god välfärd och kan delta i samhällsutvecklingen. Stadsdelens arbete grundas på de inriktningsmål som vägleder hela stadens arbete:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

För Östermalms del har dessa inriktningsmål bäring på alla nämndens ansvarsområden.

Ett svårt ekonomiskt läge kräver prioriteringar på välfärden och klimatet

Östermalms stadsdelsnämnd har en långsiktig utmaning att hitta en balans mellan att minska de övergripande kostnaderna för att kunna öka resurserna till verksamheterna, samtidigt som man har ett ansvar att nå stadens klimatmål.

För att möta denna utmaning ska förvaltningen påbörja ett ökat samarbete med Norrmalm för att samordna flera aktiviteter och se det som en investering inför den kommande sammanläggningen. Östermalm ska också prioritera hållbarhet i sina upphandlingar och i den egna verksamheten genom att genomföra åtgärder för att minska energiförbrukningen. För att förnya och utveckla välfärden i Östermalm ska stadsdelen satsa på digitalisering och innovation. Här kan nämnas exempelvis förskolans deltagande i att upphandla en ny skolplattform och arbetet med IT-pedagoger.

Naturvärden bevaras och parkskötseln hålls på fortsatt hög nivå

Att ha stadsnära natur är viktigt för storstadsbor därför värnar vi Nationalstadsparken, grönområden och spridningsvägar för träd, växter och djur. Programmet för biologisk mångfald kommer att genomföras och som budgeten anger kommer fler träd däribland frukträd att planteras. Naturvandringar för barn, unga och gamla tillsammans kan öka förståelsen för betydelsen av en levande natur. Det är också viktigt att hålla stadens parker i gott skick då parker i innerstaden ersätter naturens förmåga till klimatreglering och ger medborgarna möjlighet till avkoppling.

Arbetsgivarpolitiken ska utvecklas

Ett annat viktigt område är att utveckla arbetsgivarpolitiken för att säkerställa att medarbetarna är välfärdens viktigaste resurs. Därför ska stadsdelen arbeta för att minska andelen ofrivillig deltid och ge medarbetarna möjlighet att bidra till verksamhetsutveckling. Därtill ska stadsdelen öka personalens kompetens i det svenska språket och även beakta det vid anställningar. Vidare ska vikariepooler för äldreomsorgen och förskolan utredas för att förbättra kontinuiteten. Målet är att all personal ska ha minst grundutbildning på sitt område som t.ex. barnskötare inom barnomsorgen och vårdbiträde inom äldreomsorg och hemtjänst.

Tryggheten sätts i fokus

För att skapa en trygg och säker miljö i Östermalm ska stadsdelen också utveckla sitt samarbete med polis och lokalsamhället. Speciellt ska fokus läggas på områden som Stureplan, Strandvägen och Karlaplan. En stor del av stadens förebyggande arbete för ökad trygghet sker lokalt och nära människors vardag.

En ny giv för lokaldemokratin

Stadens budget prioriterar ett stärkt medborgarinflytande. Verksamheten ska utformas i dialog med stadens medborgare för att bättra spegla deras önsknings och behov. Människor ska känna sig delaktiga i utvecklingen av det egna området. Stadsdelen ska förverkliga detta på flera sätt, bland annat genom att arbeta med en decentraliserad organisation, initiera fler medborgardialoger och utveckla medborgarbudgetering. Stadsdelen har redan flera projekt i denna anda. Exempelvis ska förvaltningen utreda en medborgardialog för en upprustning av Tessinparkens entré och hur medborgarbudget kan användas för detta ändamål. Förvaltningen kommer även att utreda om frisbeegolfbanan vid Kaknäs kan utvidgas samtidigt som områdets ekologiska värden bevaras. Vidare har medborgardialogen i Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden gett utfall i att en ungdomsgård i området ska utredas.

Avslutning

I korthet lägger den nya majoriteten en ny grund för ett klimatsmart, hållbart och demokratiskt Stockholm.

Gaby Roseen (KD) lämnar följande särskilda uttalande till protokollet:

Stockholm har alla förutsättningar att vara världens bästa stad att födas, bo, leva och åldras i hela livet. I vår budgetreservation för 2023 prioriterar vi de kommunala kärnuppdragen samt trygghet och omsorg, framförallt för barn och äldre. En budget som skulle gynna Östermalm under rådande ekonomiska läge med stora kostnadsökningar inom välfärden till följd.

Vår enskilt största satsning gäller minskade barngrupper i förskolan. Med vår satsning på en kvarts miljard i stärkt barnomsorg skulle vår stadsdels förskolor få förutsättningar att minska barngrupperna. Omsorgen för våra äldre tycks falla mellan stolarna i vänsterpartiernas budget. Inte minst märks detta av inom hemtjänsten där majoriteten gör den lägsta satsningen sedan valfrihetssystemet införande. I vår budget fördubblar vi den satsningen och värnar valfriheten för Östermalms hemtjänstagare.

Istället för att fokusera på stadens kärnverksamheter prioriteras rekordstora satsningar på framkomlighetsförsämrade investeringar i trafikmiljön och symbolpolitiska miljöatsningar. Med majoritetens budget kommer det senaste årets kraftiga kostnadsökningar leda till nedskärningar som riskerar drabba stadsdelens barn, äldre och personer med funktionsnedsättning i behov av dagligt stöd.

Det är beklagligt att vänsterpartierna inte kan prioritera bättre under rådande ansträngda ekonomiska läge. En mer ansvarsfull ekonomisk politik med målet om allra störst nytta för stockholmarna krävs för att Östermalm ska kunna fullfölja sitt viktiga arbete.

Anders Lindman (SD) lämnar följande särskilda uttalande till protokollet:

Verksamhetsplanen som föreslås till antagande bygger på majoritetens stadshusbudget. Den innehåller en del inriktningar som vi anser är positiva. Men det finns även budgeterade prioriteringar som vi inte ställer oss bakom. Därmed avser vi att avstå från att delta i beslutet.

Deltar ej

Anders Lindman (SD) meddelar att han inte deltar i beslutet.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen under proposition och finner att Östermalms stadsdelsnämnd beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Annika Elmlund m.fl. (M), Christina Schönberg Messick (L) och Daniele Fava (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

§ 10

Anmälan av promemoria med förteckning av inkomna brev, skrivelser med mera år 2023

ÖST 2023/6

Beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner redovisningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anmälan av promemoria med förteckning av inkomna brev, skrivelser med mera för perioden 2 december 2022 till och med 12 januari 2023.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/6-1 Anmälan av promemoria med förteckning av inkomna brev, skrivelser med mera år 2023

§ 11
Anmälan av delegerade beslut år 2023
ÖST 2023/7

Beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner redovisningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anmälan av delegerade beslut för perioden 2 december 2022 till och med den 12 januari 2023.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/7-1 Anmälan av förteckning över delegerade beslut från den 2 december 2022 till den 12 januari 2023

§ 12

**Anmälan av protokoll från stadsdelsnämndens råd för
funktionshinderfrågor år 2023**

ÖST 2023/9

Sammanfattning av ärendet

Inget protokoll förelåg då Östermalms och Södermalms
stadsdelsnämnders gemensamma råd för
funktionshinderfrågor ännu inte har haft årets första sammanträde.

§ 13

Anmälan av protokoll från stadsdelsnämndens råd för pensionärsfrågor år 2023

ÖST 2023/8

Beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner redovisningen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Anmälan av protokoll från Östermalms stadsdelsnämnds råd för pensionärsfrågor den 9 januari 2022.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/8-1 Anmälan av Pensionärsrådets protokoll 9 januari 2023
- ÖST 2023/8-2 Bilaga Pensionärsrådets protokoll 9 januari 2023 SPRs yttrande över sammanläggning

§ 14
**Informationspunkter från stadsdelsdirektören till möten
med Östermalms stadsdelsnämnd under år 2023**

ÖST 2023/10

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/10-1 Informationspunkter till sammanträdet den 26 januari 2023

§ 15 Övrigt

Beslut

1. Stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att undersöka och verkställa i vilka parker och vilken typ av fågelbord som kan ställas ut på ett sådant sätt att de inte drar till sig skadedjur. Detta gäller februari-mars 2023 och därefter december-mars kommande år.
2. Stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att rengöra fågelbord regelbundet för att minska spridning av sjukdomar.
3. Att därutöver anföra följande:

I ett medborgarförslag från stadsdelsnämndens möte 2022-04-28 önskades bland annat att stadsdelsförvaltningen placerar ut fågelbord och hängande matholkar i parker. Förvaltningens förslag till beslut var att man ställer ut fågelbord i de flesta parker på Östermalm under december månad till mars, där det finns möjlighet att lämna mat till fåglar. Även dessa fågelbord kan locka till sig skadedjur och därför ansåg inte förvaltningen att det är lämpligt att placera ut fler bord än på de platser som de finns på idag.

Tjänsteutlåtande Dnr ÖST 2022/127 Sida 3 (3) Medborgarförslag om hundrastgård Gärdet och fågelbord. Anledningen till att förvaltningen valt att inte sätta upp hängande matholkar i träden i parkerna är att mycket av de frön som finns i dessa hamnar på marken, vilket kan locka till sig bland annat råttor.

Stadsdelsnämndens beslut blev, enligt dåvarande majoritet, tvärt emot förvaltningens förslag följande: ”Vi anser dock, precis som förvaltningen skriver, att fågelbord och behållare för fågelmat riskerar att öka antalet skadedjur istället för att minska dem. På vissa platser inom stadsdelen har problemet med råttor runt matholkar varit större och råttor har exempelvis sprungit i träden och hoppat mellan grenarna. Mot bakgrund av detta anser vi att befintliga fågelbord och eventuella matholkar ska tas bort i stadsdelen för att minska risken för skadedjur”. Nuvarande majoritet har nu resonerat igenom frågan igen och ger förvaltningen i uppdrag att undersöka vilken typ av bord och på vilka platser fågelbord kan ställas upp utan att riskera skadedjur samt rengör fågelbord regelbundet.

4. Annika Elmlund m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseens (KD) skrivelse med frågor om budget för ordningsvakter, som också Christina Schönberg Messick m.fl. (L) och Anders Lindman (SD) ansluter sig till, lämnas in till förvaltningen för besvarande.

Sammanfattning av ärendet

Två skrivelser lämnas in.

1. Birgit Marklund Beijer (S) lämnar in ett ordförandeförslag avseende att ge stadsdelsförvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten att ställa ut fågelbord i parker. Östermalms stadsdelsnämnd beslutar att överlämna uppdraget till förvaltningen.
2. Annika Elmlund m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseen (KD) lämnar in en skrivelse till förvaltningen med frågor avseende budget för ordningsvakter. Skrivelsen lämnas till förvaltningen för besvarande.

Yrkanden

Daniele Fava (C) och Anders Lindman (SD) yrkar bifall till Birgit Marklund Beijers (S) ordförandeförslag.

Uppllysning

Christina Schönberg Messick m.fl. (L) samt Anders Lindman (SD) meddelar att de ansluter sig till den skrivelse som lämnats in av Annika Elmlund m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseen (KD).

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Rut Astrid Birgit,Beijer	2023-01-31
Annika Maria,Elmlund	2023-01-31